

selv om de desværre ikke er naaet saa vidt i Partiet, at de har kunnet beherske Partiets Holdning under Udvalgsbehandlingen og bestemme Ordførerskabet. At der i det andet Ting er Elementer, som det ærede Medlem staar endnu mere fjendtlig overfor, ved vi; men Faren er rigtignok, at disse Elementer kan faa for stærkt et Overtag, naar det ikke en Gang er lykkedes de Elementer i det konservative Folkeparti her i Salen, som det ærede Medlem repræsenterer, at øve en saadan Indflydelse, at de har kunnet bestemme Ordførerskabet. Taler var interessant og i mange Maader saaledes, at jeg kun kunde glæde mig over den; hvorfor udelod det ærede Medlem saa ikke dette Udfald mod Radikalismen og Socialismen?

Det ærede Medlem talte om den mod det frie Erhvervsliv fjendtlige Radikalisme og Socialisme. Hvad skal det Udfald til? Det har ingen Steder hjemme. Indenrigsministeren har allerede paavist, at det Lovforslag, der her er Tale om at sende til det andet Ting, paa ingen Maade vil gribe ind i det frie Erhvervsliv, men tværtimod vil skabe en saadan Samfundskontrol, at det frie Erhvervsliv — det erkender det ærede Medlem — lettere kan udfolde sig. For mig har det været en stor Nydelse, ja, jeg kan sige lidt af en Triumf, ikke for mit personlige Vedkommende, men paa mit Partis Vegne — og jeg tænker, det samme gælder det radikale Parti —, naar vi har overværet disse Debatter, at tænke paa, hvilke Angreb der i et Aarstid særlig siden Marts-krisen i Fjor er rettet imod Regeringen og de Partier, som støtter den, for Indgreb i Erhvervslivet. Disse Jammer-skrig paa det frie Erhvervslivs Vegne har vi hørt paa Møder, fra den konservative Presse og ogsaa fra Venstres Presse i et Aarstid; og saa ender det hele med, at man erkender, at der er saadanne monopolagtige og trustagtige Tendenser oppe i vor Tid, at en Indgriben er nødvendig, og at en Samfundskontrol slet ikke kan undværes, og tre store Partier slutter sig nu sammen om et Lovforslag i denne Retning, og det fjerde Parti er opløst i en Række forskellige Standpunkter og Anskuelser. Men det ærede Medlem fra Maribo gaar med, og det er en Triumf for os, det er en Stadfæstelse af, at vi har Ret.

Det er det ikke mindst for Socialdemokraterne, der i en Aarrække ogsaa i denne Sal har rejst Kravet om Samfundets Kontrol eller det endnu videregaaende Krav om Samfundets Overtagelse af de monopoliserede, koncentrerede Bedrifter.

Jeg erindrer Taler, som er holdte for adskillige Aar siden af det ærede Medlem fra Horsens (Hans Nielsen), og det Arbejde, han har gjort, naar han talte om Sukkerindustrien, om Petroleumsringen, o. s. v. Den Gang var Forholdene saaledes, at vi ikke vandt synderlig Ørenlyd, men blev meget stærkt bekæmpet. Det viser sig, at dette Arbejde ikke har været gjort forgæves, der er efterhaanden blevet Ørenlyd for disse Tanker om Samfundshensynet som afgørende overfor Privatdrift og anden Udbytning.

Det taler til Ære for det ærede Medlem, at han rejste sig til Protest herimod og sagde: Vi vil sætte en Skranke derfor, den koncentrerede Bedrift, den store Kapital skal ikke have uindskrænket Ret til økonomisk Udbytning af Forbrugere og Producenter, af hele det almindelige Samfund, og den skal heller ikke derigennem have en Magt til ogsaa at gøre sig politisk gældende, som den i højeste Grad ved mange Lejligheder har gjort. Vi forstaa alle sammen godt, hvilke Virksomheder og hvilke Personer der her sigtes til. Vi kender alle sammen disse Virksomheders og Personers Indgreb ogsaa i dansk Politik; deres Forsøg paa ligesom at monopolisere Pressen til Fordel for deres Interesser, hvordan de søger at gribe ind i Politikken og særlig paa det konservative Partis Felt, hvor følsom man var overfor dette Indgreb, og hvor det ærede Medlem for Maribo Amt har kæmpet tappert imod, saaledes som han ogsaa har gjort i Dag, og i den Anledning har faaet de Reprimander fra anden Side i sit Parti, som han har faaet.

Nu vel, naar det er Tilfældet, at der er visse Interesser, som det ærede Medlem særlig vil varetage, saa maa man forstaa, at der er andre, dybere liggende Lag, videre og bredere Lag, der føler det samme, nej, som føler det i 100 Gange større Maalestok. Naar man i de næringsdrivendes Kredse i Middelstanden, som det ærede Medlem nærmest tænker paa, har faaet denne Fornemmelse af, at Kapitalens Pisk svinges over Hovedet paa dem, baade økonomisk og politisk, saa maa det ærede Medlem kunne forstaa, at man ikke kan blive staaende ved det, han kalder Middelstanden, og sige, at den maa værges mod Monopolismen, mod Kapitalmagten. Der er et endnu større og bredere Lag i vort Samfund, der er hele Arbejderklassen, de mange Hundrede Tusinder af Arbejdere i By og paa Land her i Danmark og de smaa Medborgere, hvis Interesser væsentlig falder sammen med Arbejderklassens, store Dele af Husmandsstanden, Fiskerne, de ganske smaa handlende